

ระเบียบบริษัท ที่ 009/2566

เรื่อง นโยบายการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ผลิตภัณฑ์บริการ และช่องทางการบริการด้านการ การฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการ สำหรับการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายภายในบริษัท เพื่อบรรเทาความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และเป็นไปตามประกาศของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกระบวนการประเมินและบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 ได้มีมติให้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ เรื่อง นโยบายการประเมินความเสี่ยงของลูกค้า ผลิตภัณฑ์บริการ และช่องทางการบริการด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย รายละเอียดดังนี้

ตามที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ("สำนักงาน ปปง.") ได้จัดทำแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับสถาบันการเงินประเภท บริษัทหลักทรัพย์ โดยกำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์ต้องกำหนดมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงของลูกค้า ผลิตภัณฑ์/บริการ และช่องทางการให้บริการ ที่องค์กรดำเนินกิจการอยู่ ซึ่งผลการประเมินความเสี่ยงของทุกผลิตภัณฑ์/บริการ ลูกค้า และช่องทางการให้บริการ จะถูกนำไปใช้เป็นเงื่อนไขหนึ่งในกระบวนการประเมินผลเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมของลูกค้าในขั้นตอนการระบุด่วนของลูกค้าย รวมถึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปใช้พิจารณาในกระบวนการประเมินความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายเพื่อกำหนดความเข้มข้นในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมและการดำเนินการตามความสัมพันธ์ต่อไป

บริษัท หลักทรัพย์ ลิเบอเรเตอร์ จำกัด ("บริษัท") เป็นธุรกิจบริการซึ่งให้บริการแก่ลูกค้าโดยต้องได้รับใบอนุญาตหรือความเห็นชอบในการประกอบธุรกิจจากสำนักงาน ก.ล.ต. ในการพิจารณาความเสี่ยง จึงพิจารณาธุรกรรมที่ให้บริการตามใบอนุญาตประกอบธุรกิจเป็นหลักที่ส่งผลให้ลูกค้านำเงินหรือทรัพย์สินมาหมุนเวียนในระบบหรือผ่านระบบ ได้แก่ การเป็นตัวแทนนายหน้า (Broker) ในการให้บริการซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่ลูกค้าโดยหลักจะกระทำผ่านศูนย์ซื้อขายซึ่งได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์และตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

แนวทางการบริหารความเสี่ยงองค์กรของบริษัท

บริษัทได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

- 1.1 ให้พนักงานทุกคนและทุกหน่วยงานเป็นเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) มีหน้าที่ รับผิดชอบดำเนินการ ประเมินติดตามและสนับสนุนให้มีโครงสร้างและกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ
- 1.2 ให้มีกระบวนการบริหารและจัดการความเสี่ยงประเมินผลและติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 1.3 พนักงานทุกคนในบริษัทตระหนักถึงความร่วมมือในการบริหารความเสี่ยงของบริษัทและปฏิบัติตามนโยบายแนวทางตลอดจนวิธีการบริหารความเสี่ยงของบริษัทอย่างจริงจังและเคร่งครัด โดยมีการกำหนดการวัดผลไว้ อย่างชัดเจนโดยบรรจุ เรื่องการบริหารความเสี่ยงไว้ในหน้าที่และบทบาทของพนักงานทุกฝ่ายงานตั้งแต่ระดับบริหาร จนถึงระดับปฏิบัติการ

1.4 ในทุกระบวนการหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่บริษัทพัฒนาให้เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่าทั้งในด้านรายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือค่าใช้จ่ายที่ลดลงจะต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองความเสี่ยง และกำหนดนโยบายวิธีการรวมทั้งมาตรการบริหาร ความเสี่ยงตามแนวทางที่กำหนดในองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง ก่อนจะมีการนำไปใช้งานจริงเพื่อให้มั่นใจได้ ว่าได้มีการพิจารณาอย่างถ้วนถี่ถึงจุดดีจุดด้อยและความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและยอมรับได้ ทั้งนี้เพื่อลดโอกาสของ การเกิดเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้น (Surprise shock)

ปัจจัยในการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน

ในการประเมินความเสี่ยงของแต่ละธุรกรรมที่ให้บริการ ได้พิจารณาปัจจัยที่ใช้ในการประเมินตามที่กฎกระทรวง กำหนด ดังนี้

1. การโอน เปลี่ยนมือผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้บริการรวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการใช้บริการ สามารถ โอนหรือเปลี่ยนมือให้แก่เจ้าของรายอื่นได้

ในการรับลูกค้าแต่ละรายต้องเปิดบัญชีกับบริษัทก่อนเริ่มใช้บริการ และตามระเบียบข้อกำหนดของธุรกิจ หลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า การส่งซื้อขายหรือโอนหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ต้องเป็นคำสั่งที่มา จากตัวลูกค้าหรือบุคคลที่ลูกค้าได้มอบหมาย และเมื่อมีการรับหรือจ่ายชำระค่าซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขาย ล่วงหน้า จะดำเนินการผ่านบัญชีธนาคารของลูกค้าเท่านั้น ตามเกณฑ์ของหน่วยงานกำกับดูแล และไม่สามารถทำการรับ จ่ายเป็นเงินสดได้ในทันทีโดยเด็ดขาด ดังนั้น ความเสี่ยงในการฟอกเงินโดยไม่ทราบผู้รับเงินหรือผู้รับโอนจึงพิจารณาได้ว่า มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินต่ำ

2. การเปลี่ยนผลิตภัณฑ์หรือสิทธิในการใช้บริการเป็นเงินสดได้ในขั้นตอนสุดท้าย

การรับจ่ายชำระค่าซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือไม่ว่าในธุรกรรมประเภทใด บริษัทมีข้อกำหนดที่ลูกค้าต้องชำระหรือรับชำระผ่านบัญชีของลูกค้า เช่นเดียวกับการโอน เปลี่ยนมือผลิตภัณฑ์ จึงทำให้สามารถตรวจสอบผู้รับเงินได้ครบถ้วนทุกรายการจึงพิจารณาว่าเป็นความเสี่ยงด้านการฟอกเงินต่ำ

3. วงเงินที่ไม่จำกัดหรือจำนวนครั้งในการใช้บริการ

บริษัทกำหนดวงเงินของลูกค้าในการใช้บริการทุกราย โดยพิจารณาประเมินจากข้อมูลทรัพย์สิน หรือฐานะการเงินของลูกค้าเป็นสำคัญ แต่ในส่วนของการให้บริการ ลูกค้าสามารถซื้อขายหมุนเวียนในวงเงินที่ได้รับโดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง เนื่องจากวงเงินถูกกำหนดไว้แล้วจึงไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการฟอกเงินที่เพิ่มมากขึ้น ถือเป็นความเสี่ยงปกติ

อย่างไรก็ดี หากลูกค้าขอวงเงินเมื่อเริ่มเปิดบัญชีหรือขอเพิ่มวงเงินซึ่งจำนวนเงินดังกล่าวไม่สัมพันธ์กับรายได้ ฐานะทางการเงิน หรือทรัพย์สินที่ลูกค้ามี และไม่อาจให้เหตุผลว่ามีแหล่งที่มาของรายได้จากที่ใด เช่น ถูกสลากกินแบ่ง ได้รับมรดก บริษัทจะกำหนดให้มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินสูงขึ้น หรือปฏิเสธการเพิ่มวงเงิน ทั้งนี้บริษัทจะมีระบบในการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ก่อนการเพิ่มวงเงินให้ลูกค้า และระบบในการติดตามลูกค้าที่มีความผิดปกติอย่างต่อเนื่อง

4. การใช้บริการข้ามแดน

การให้บริการเป็นตัวแทนเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในต่างประเทศนั้น ลูกค้าต้องทำการโอนและรับโอนเงินที่ซื้อขายผ่านบัญชีธนาคารเป็นสำคัญโดยต้องจัดให้มี Custodian หรือ Broker ต่างประเทศ เป็นผู้ดูแลเก็บรักษาทรัพย์สินของลูกค้า และเมื่อต้องรับหรือชำระค่าหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ต้องดำเนินการผ่านบัญชีธนาคาร โดยไม่สามารถรับเป็นเงินสดโดยตรง จึงพิจารณาได้ว่ามีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินต่ำ

5. การก่อภาระหนี้

เมื่อลูกค้ามีการขอใช้วงเงินเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า บริษัทมีการกำหนดวงเงินให้ลูกค้าแต่ละรายจึงนับเป็นประเภทบัญชีที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินต่ำ

สรุปความเสี่ยงด้านการฟอกเงินโดยพิจารณาจากบริการแต่ละประเภท

ประเภทบริการ	ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
1. Brokerage (Stocks/Derivatives)			
- Onshore	-	การซื้อขายบัญชีเงินสดและ Cash Balance	-
- Offshore	-	การซื้อขายบัญชีเงินสดและ Cash Balance	-
2. Dealing	-	- การซื้อขายหลักทรัพย์/สัญญาซื้อขายล่วงหน้า - การซื้อขายหุ้นกู้ หุ้นกู้อนุพันธ์ พันธบัตร หรือตราสารหนี้ทั่วไป มีข้อจำกัดสิทธิในการโอนเปลี่ยนมือไม่มีสภาพคล่องในการซื้อขายมากนักมีกำหนดอายุของตราสาร และสามารถสะสมมูลค่าได้	-
ประเภทบริการ	ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
3. Underwriting - IPO / PP / PO - Tender Offer / RO	-	-	มีโอกาสดำเนินการความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับลูกค้าในเวลาอันสั้น และจำกัดผู้ลงทุนในบางกรณี ประกอบกับการจัดสรรต้องเป็นไปตามเกณฑ์ Fair allocation / Small lot first เป็นต้น
4. Private Fund Management	-	Fund Manager ตามกรอบนโยบายการลงทุนที่ตกลงกันไว้แต่แรกและสามารถสะสมมูลค่าได้	-
5. Selling Agent - Omnibus Account - Segregate Account	-	การซื้อขายกองทุนไม่สามารถโอนเปลี่ยนมือได้ง่ายและสามารถสะสมมูลค่าได้	-

6. Securities Borrowing and Lending	-	-	การยืมโดยมีหลักประกันมาวาง เช่น หลักทรัพย์ ตราสารหนี้ หรือ ทรัพย์สินอื่น
7. Credit Balance Financing	-	การให้สินเชื่อเพื่อซื้อขาย หลักทรัพย์ ทั้งกรณีบัญชี Credit Balance ของบริษัทหลักทรัพย์ และสามารถ สะสมมูลค่าได้	-

การประเมินความเสี่ยงปัจจัยช่องทางการให้บริการ

ในการสร้างความสัมพันธ์ไม่พบหน้าบริษัทต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ป.ป.ง. และสำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การยืนยันตัวตน เพื่อเข้าทำธุรกรรมในระบบออนไลน์ด้วย ซึ่งบริษัทพิจารณาความเสี่ยงของช่องทางการสร้างความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ช่องทางการสร้างความสัมพันธ์	ค่าความเสี่ยง
พบหน้าทีสำนักงาน หรือสาขาของผู้มีหน้าที่รายงาน หรือผ่านตัวแทนหรือนายหน้า	ต่ำ
ไม่พบหน้าแต่มีระดับการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตนที่เข้มข้นสูงสุด รวมถึงมีระบบตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า (Customer monitoring system) ที่เหมาะสม	กลาง
ไม่พบหน้า แต่ไม่มีระดับการระบุและพิสูจน์ทราบตัวตน รวมถึงมีระบบตรวจสอบ ความเคลื่อนไหวในการทำธุรกรรมของลูกค้า (Customer monitoring system) ที่ยังไม่สมบูรณ์ และเหมาะสม	สูง

การประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินโดยพิจารณาจากลูกค้า

จากปัจจัยในการพิจารณาความเสี่ยงสูงและต่ำของลูกค้าตามกฎหมายกระทรวงและตามคู่มือสรุปได้ดังนี้

ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงปานกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
ลูกค้าที่พบรายชื่อในฐานข้อมูล CDD Gateway ที่ไม่ใช่รายชื่อบุคคลที่ถูกกำหนด	ลูกค้าทั่วไปที่ไม่มีความเสี่ยงสูงและความเสี่ยงต่ำ	ลูกค้าที่เป็นรัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐทั้งไทยและต่างประเทศที่มีการปฏิบัติตาม FATF
ลูกค้าและ/หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่มีสถานภาพทางการเมือง (PEPs)	-	มูลนิธิพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถมูลนิธิสายใจ

		ไทย[มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง หรือมูลนิธิอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน]
ลูกค้าที่มีอาชีพเสี่ยงตามประกาศ ปปง.	-	เป็นสถาบันการเงินทั้งไทยและต่างประเทศที่มีการปฏิบัติตาม FATF
ลูกค้าที่มีแหล่งที่มาของเงินหรือรายได้จากพื้นที่หรือประเทศที่มีความเสี่ยงฟอกเงินสูง หรือพื้นที่ที่ ปปง. ประกาศกำหนด	-	เป็นกองทุนรวม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนส่วนบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ก.ล.ต. รวมถึงลูกค้ากองทุนต่างประเทศที่มีการปฏิบัติตาม FATF
ลูกค้าที่พบการกระทำผิดหรือถูกกล่าวหาจากสำนักงาน ก.ล.ต. ในเรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์	-	ลูกค้าเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และตลาดซื้อขายต่างประเทศ
ลูกค้าความเสี่ยงปานกลางที่ใช้บริการที่มีความเสี่ยงสูง	-	-
ลูกค้าที่ถูกรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	-	-
ลูกค้าที่ขอใช้บริการหรือผลิตภัณฑ์ ที่ไม่สัมพันธ์กับการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่ได้	-	-

ตารางสรุปการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้าควบคู่กับความเสี่ยงจากการใช้บริการและช่องทางการให้บริการ

หลักการ การจัดระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินต้องพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้าเป็นสาระสำคัญมากกว่า ความเสี่ยงจากการใช้บริการและช่องทางการให้บริการ โดยบริษัทกำหนดให้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกค้ามากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับความเสี่ยงจากการใช้บริการและช่องทางการให้บริการ

ความเสี่ยงสูง	ความเสี่ยงปานกลาง	ความเสี่ยงต่ำ
ลูกค้าความเสี่ยงสูงทุกกรณี	ลูกค้าทั่วไปที่ใช้บริการ และ/หรือ ช่องทางการให้บริการที่มีความเสี่ยงปานกลาง	ลูกค้าความเสี่ยงต่ำตามประกาศ ปปง. ทุกกรณี ที่ใช้บริการที่มีความต่ำถึงปานกลาง

ลูกค้าความเสี่ยงปานกลางที่ใช้บริการที่มีความเสี่ยงสูง	ลูกค้าความเสี่ยงต่ำที่ใช้บริการที่มีความเสี่ยงสูง	-
ลูกค้าทั่วไปที่ของเงินไม่เหมาะสมกับรายได้ ฐานะทางการเงิน หรือ ทรัพย์สินของลูกค้า และไม่อาจให้เหตุผลของแหล่งที่มาของรายได้	-	ลูกค้าทั่วไปที่ใช้บริการ และ/หรือ ช่องทางการให้บริการที่มีความเสี่ยงต่ำเท่านั้น

ประกาศ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566

PAV/PLW

(นางสาวภาวดิน ลิ้มธงชัย)

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร